

V soukromých chovech divokých zvířat se nejčastěji vyskytují hadi, následují je ještěři, papoušci a drobné šelmy. Větších šelem, jako jsou oceloti nebo rysi, je méně, ale někteří chovatelé se nebojí ani velkých koček – například v Brně se v soukromém chovu nalézají i jeden jaguár.

Výrazná většina divokých zvířat oblíbených u teraristů a dalších soukromých chovatelů patří do kategorie nebezpečný druh. Úmysl chovat takové zvíře je třeba oznámit Krajské veterinární správě. Ta vydá povolení k chovu pouze osobám starším 18 let, které

zvířatům připraví vhodné životní podmínky a prokážou svou odbornost. Inspektoři veterinární správy kontrolují chovy jednou za rok. Po třech letech se obnovuje správní poplatek, který činí přibližně 1000 Kč.

Inspektoři musejí někdy zkontrolovat chov a povolení odejmout poté, co například obdrží stížnost sousedů chovatele. Jedna taková stížnost, která se týkala povoleného chovu drobných drápkatých opic v jednom z bytů domu na Masarykově ulici v Brně, došla jihomoravské krajské správě v roce 2003. Inspektoři zjistili, že životní podmínky

tamarinů a kosmanů byly vyhovující, avšak z bytu chovatelky se linul puch po celém domě. Některé opičky se občas dostaly do společných prostor domu, skákaly po schodišti a otevřenými dveřmi vnikaly do sousedních bytů. Chovatelce, která byla na opice silně citově vázaná, hrozilo odejmutí všech zvířat. Věc skončila kompromisem: kosmani, kteří nejsou v seznamu nebezpečných druhů, jí zůstali, tamariní cestovali do zoo.

Nebezpečné druhy stanoví Vyhláška ministerstva zemědělství z roku 1996. Podle ní jsou například z hadů nebezpeční nejen ti jedovatí, ale i nejedovatí, pokud ovšem dorůstají do délky větší než tři metry. Nejedovatí hadi delší tří metrů, to jsou téměř bez výjimky hadi čeledi hroznýšovitých. Do své oběti se nejprve zakousnou a pak se jí snaží rychle obtočit tělem. Při kousnutí sebou postižený reflexivně trhne, křehké hadí zuby se vylomí a zůstanou zabodnuté v ráně.

Z řádu krokodýli jsou nebezpečné všechny druhy. Již docela malá mláďata koušou a dospělý krokodýl umí uštědřit i silný úder ocasem. Zuby i ocas jsou hlavními zbraněmi ještěřů větších než 1 metr, z nichž je třeba se mít na pozoru zvláště před varany. Ti se při fixaci brání ještě hrabavými pohyby zadních končetin, opatřených dlouhými drápy. Člověka pochopitelně může bolestivě kousnout i ještěrka daleko menší.

Největší žijící ptáci, nelétaví pštrosi, klovou jen ze zvědavosti. Jejich hlavní zbraní jsou silné nohy a kopání směrem dopředu. Nejznámějšími zástupci veslonohých jsou pelikáni a kormoráni. Oba mají na konci zobáku háček, sloužící k udržení ryb. O to snáze proštípnou méně pevnou a kluzkou lidskou kůži. Brodiví ptáci (zvláště čápi a volavky) jsou vlastníky špičatých dlouhých zobáků, kterými dovedou bleskurychle zasáhnout. Při obraně míří do obličeje vůbec a do očí zvláště. Kolpíci, vyjmutí se seznamu, nemají zobák špičatý, ale ploše ukončený. Kromě zobáku nelze u dravců a sov podceňovat ani silné pařáty, zakončené ostrými drápy. U sov nesmíme zapomenout ani na neobvyklou pohyblivost krku. Zobákům největších druhů papoušků neodolají ani nejtvrďší ořechy, bylo by proto bláhové považovat lidské prsty za pevnější.

Z řádu primátů jsou vyjmuty jen nejmenší opičky. Při eventuálním konfliktu s většími druhy nutno vzít v úvahu, že opice jsou mimořádně pohyblivé, mají čtyři ruce a samci bez

výjimky ostré dlouhé špičky, které si u paviánů nezadají se zuby šelem. Všichni lidoopi jsou navíc nesmírně silní.

O možnostech velkých šelem způsobit značné škody zřejmě nikdo nepochybuje. Co se však může podceňovat, jsou bleskurychlé reakce těchto zvířat včetně druhů zdánlivě neohrabaných, jako jsou medvědi. Díky své obratnosti však mohou člověka zranit i malé druhy, zvláště během péče o mláďata.

Koně a zebry koušou a kopou, tapíři koušou a nosorožcům stačí jejich velikost. Podstatně různorodější je řád sudokopytníků od druhů miniaturních až po zvířata opravdu veliká. Nebezpečná mohou být pouhou hmotností, rohy či parohy nebo kopnutím (žirafa). Zvláště samci jelenovitých dovedou být v zajetí velice protivní včetně našeho srnce.

Vyhlášku zakončují zoologické zvláštnosti. Samcům ptakořitných (ptakopyska a ježury) vyrůstá na patě zadních nohou ostruha s vývodem jedovaté žlázy. Ďábel medvědovitý má pověst popudlivého zvířete vyzbrojeného silným chrupem. Velké druhy klokanů především kopou oběma zadními nohama dopředu opření o ocas. Dikobrazi na nepřítele nacouvají, urzoni se ho ještě snaží udeřit ostnitým ocasem. Mravenečník velký dokáže rozhrabat nejtvrďší termitiště svými dlouhými drápy, lenochodi se snaží nepřítele drápy spíše přitáhnout do blízkosti překvapivě ostrých zubů.